

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.150/2017/6. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Marcingós Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Marcingós László) által képviselt felperesnek - a dr. Kiss László Ügyvédi Iroda(ügyintéző ügyvéd: dr. Kiss László) által képviselt I. r. és a személyesen eljáró II. r. alperesek ellen szerződés létre nem jöttének megállapítása és egyéb követelés érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. október 2. napján kelt 11.P.20.288/2017/43. számú ítélete ellen a felperes 44. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 105 673 (százöttezer-hatszázhatvanhárom) Ft másodfokú perköltséget, valamint az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 266 263 (kettőszázhatvanhatezer-kettőszázhatvanhárom) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes az I. r. alperes jogelőde, a gépjárművek lízingbeadásával üzletszerűen foglalkozó **(alperesi jogelő neve)** Zrt. (a továbbiakban: I. r. alperes) által rendszeresített „Finanszírozási kérelem I., II. és III.” megjelölésű nyomtatványok rovatainak kitöltésével és az okiratok aláírásával 2006. december 4. napján deviza alapú lízingszerződés megkötésére vonatkozó ajánlatot tett az I. r. alperesnek. Az I. r. alperes a felperes szerződési ajánlatát elfogadta, az abban foglalt tartalommal elkészítette az írásba foglalt szerződés tervezetét, majd a felperes részére történő lízingbeadás céljából megvásárolta a **(gépjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Mazda kishaszongépjárművet, és arra mint lízingbeadó a felperessel mint lízingbevevővel 2006. december 5. napján megkötötte a **(lízingszerződés száma)** számmal jelölt deviza alapú pénzügyi lízingszerződést. A felek az ún. egyedi szerződésben a mértékadó devizanemet svájci frankban, a gépjármű vételárát 2 300 000 Ft-ban, a felperes tőketartozását 1 916 667 Ft-ban, az első lízingdíjat 500 000 Ft-ban, a további 72 alkalommal fizetendő lízingdíj havi összegét 40 495 Ft-ban, míg az összes lízingdíjat 3 415 640 Ft-ban határozták meg. Rögzítették továbbá, hogy a felperes által választott kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási módja a normál deviza konstrukció, amely alapján a felperes az árfolyamváltozást az I. r. alperes Hirdetménye szerinti gyakorisággal köteles megfizetni.

Megállapodtak a fentieken túl abban, hogy az egyedi lízingszerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. lízing tevékenységére vonatkozó **(üzletszabályzat száma)**. számú Üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.) tartalmazza. A felperes a szerződés 2. pontjában rögzített nyilatkozatával kijelentette, hogy az egyedi szerződésben és az Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette, azt a lízingszerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el, az Üzletszabályzat átvételét a szerződés aláírásával nyugtázza.

A **(üzletszabályzat száma)**. számú Üzletszabályzat - egyébek között - az alábbi rendelkezéseket tartalmazza:

I.6. „Normál deviza konstrukció: amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a lízingbevevő a kamatváltozás I. és II-t a lízingbeadó hirdetménye szerint köteles megfizetni.”

I.12. „Mértékadó devizanem: az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanem,,,”

I.17. „Árfolyam: a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam.”

I.18. „Mértékadó árfolyam: mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi lízingszerződés létrejötte napján.”

I.20. „Kamatváltozás:

a) Kamatváltozás I.: a mértékadó kamatláb pénzpiacon bekövetkezett %-os értékének változása függvényében, a hátralevő lízingdíjak összegét érintő kamatkülönbözet,

b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam/mértékadó árfolyam) - 1).”

II.4. „Az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II.-t a lízingbeadó utólag - a hirdetményben közzétett gyakorisággal - terheli ki, amennyiben a ki nem terhelte valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a lízingbeadó a ki nem terhelte valamennyi kamatváltozás II.-t kiterheli, illetve jóváírja.”

III.1.b) „A lízingbevevő köteles az egyedi lízingszerződésben és a kamatváltozást terhelő bizonylatokban meghatározott fizetési kötelezettségeinek legkésőbb az esedékesség időpontjában eleget tenni...”

A felperes lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek teljesítéséért a II. r. alperes készfizető kezességét vállalt az I. r. alperessel 2006. december 6. napján kötött, garanciaszerződésnek nevezett megállapodásban.

A felperes a lízingszerződés alapján őt terhelő fizetési kötelezettségeit maradéktalanul teljesítette, ezzel a gépjármű tulajdonjogát megszerezte, amelyet utóbb értékesített.

Az I. r. alperes elkészítette a 2014. évi XL. tv. (a továbbiakban: DH2 tv.) szerinti elszámolást, amelynek eredményeként 276 374 Ft-ot visszafizetett a felperes részére.

A felperes módosított keresetében 3 328 297 Ft és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I. r. alperest. Kérte továbbá a garanciaszerződés mint általános szerződési feltétel tisztességtelenségének a megállapítását. Marasztalási keresete jogalapjaként elsődlegesen a lízingszerződés létre nem jöttét, másodlagosan annak érvénytelenségét, nevezetesen jóerkölsbe ütközését jelölte meg. Utalt ezen felül a deviza alapú konstrukciót kifejező illetve az árfolyamkockázat terhét a fogyasztóra hárító általános szerződési feltételek tisztességtelenségére. A szerződés létre nem jöttének vagy érvénytelenségének jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását illetve a szerződés

érvényessé nyilvánítását kérte alkalmazni. Számítása szerint - a gépjármű eladójának közvetlenül teljesített 500 000 Ft-tal együtt - összesen 4 213 611 Ft-ot fizetett meg az I. r. alperesnek, amely összeg és annak 1 914 684 Ft összegű késedelmi kamata visszajár a részére, ugyanakkor az I. r. alperest megilleti a gépjármű amortizációs értékeként 2 800 000 Ft, így a fentiek szerint elvégzendő matematikai műveletek eredménye a keresetében megjelölt összeg.

Keresetének indokai szerint az írásba foglalt tartalomnak megfelelő konszenzus a felek között nem jött létre, akaratuk nem irányult értékállandósági kikötésre. Érvelése szerint, ha a szerződés létrejött az írásba foglalt tartalommal, úgy az jóerkölcsbe ütközik, mert az I. r. alperes akarata - a szerződési szabadsággal visszaélve - arra irányult, hogy a különnemű árfolyamok alkalmazásával a szerződésben meg nem jelenített árbevételre tegyen szert, és ezzel őt (a felperest) megkárosítsa. Részletezte a deviza alapú hitelezés „csalárdságaira” vonatkozó álláspontját. Kifejtette, a garanciaszerződésnek nevezett kötelelem nem atipikus szerződés, hanem kezességi kötelelem, amely azért tisztességtelen, mert annak terjedelme valójában nem a felek kötelméhez igazított.

Az I. r. alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint a szerződés az írásba foglalt tartalommal létrejött a felek között, és az a felperes által megjelölt okokból nem tekinthető érvénytelennek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 114 300 Ft perköltséget, valamint az államnak 199 698 Ft feljegyzett eljárási illetéket. Alaptalannak találta a szerződés létre nem jöttére alapított felperesi előadást. Rámutatott, a Finanszírozási kérelem I., II., III. elnevezésű okiratok igazolják, hogy a felperes deviza alapú lízingre kért ajánlatot az I. r. alperestől. Utalt arra, a felperes bizonytalan volt ugyan abban, hogy a Finanszírozási kérelem III. megjelölésű, valamint a szerződést tartalmazó okiraton szereplő lízingbevevői névalírást tőle származik-e, az e körülmény tisztázásához szükséges írásszakértői bizonyítás lefolytatásának költségeit azonban nem előlegezte, amely mulasztásra figyelemmel igazoltnak tekintette, hogy a Finanszírozási kérelem III. megnevezésű, valamint a lízingszerződést tartalmazó okiratokon a felperes aláírása szerepel. A felperes által aláírt okiratok tartalmából, valamint a személyes meghallgatása során tett azon nyilatkozatából, miszerint számításokat végzett arra nézve, ha a svájci frank árfolyama 200 Ft-ra emelkedik, azt a következtetést vont le, a felperes tisztában volt azzal, hogy az általa kiválasztott gépjármű megszerzéséhez deviza alapú finanszírozást választott, ami azzal jár, hogy az árfolyam emelkedése kihat a fizetési kötelezettségeire. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a felperes és az I. r. alperes között deviza alapú, zárt végű pénzügyi lízingszerződés jött létre, amelyre irányadóak a Kúria 6/2013. PJE határozatában foglaltak. Ismertette a pénzügyi lízingszerződés hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvényben (a továbbiakban: Hpt.) meghatározott fogalmát, a 6/2013 jogegységi határozat deviza alapú hitelezés lényegére vonatkozó okfejtését és azt a megállapítását, miszerint a deviza alapú lízingszerződés mint konstrukció nem ütközik sem jogszabályba, sem jóerkölcsbe.

Megállapította, az üzletszabályzatban foglaltak általános szerződési feltételeknek minősülnek, amelyek felperes általi megismerését az I. r. alperes lehetővé tette, így azok a szerződés részévé váltak. Utalt ezzel összefüggésben arra, hogy a felperes a szerződés aláírásával elismerte az üzletszabályzat átvételét, és egyértelműen maga sem állította, hogy azt nem kapta meg, emellett az Üsz. rendelkezései az I. r. alperes honlapján is közzétételre kerültek.

Kiemelte, a perbeli szerződés megfelel a Hpt. 210. § (1) bekezdésében írt alaki követelményeknek, hiszen írásba foglalásra került. Utalt arra, a szerződés érvényességéhez elegendő az egyszerű okirati forma, ezért nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a tanúként kihallgatott Sós Krisztina azonos-e a szerződést tanúként aláíró Sós Krisztinával, és szükségtelennek találta az okirati tanúk meghallgatására indítványozott további bizonyítás lefolytatását.

Alaptalannak ítélte a szerződés deviza alapúságára vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelenségére alapított keresetet is. Megállapította, külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült ugyan, a szerződés és az Üsz. deviza alapúsághoz kapcsolódó rendelkezéseiből, így különösen az egyedi szerződés felperes által választott normál devizakonstrukció, valamint mértékadó devizanem kitételeiből, továbbá az Üsz. I./6, 12, 17, 18, 20 és III/1.b. pontjaiból gondos átolvasás és megfelelő értelmezés alapján egyértelműen felismerhető lehetett a felperes számára, hogy az ügylet árfolyamkockázattal jár, és annak nincs maximuma, ebből következően az ügylet árfolyamkockázatáról megkapta a megfelelő tájékoztatást. Rámutatott, az I. r. alperes Hirdetménye tartalmazza az árfolyamváltozásból eredő kötelezettségek kiterhelésének módját, mértéke pedig az Üsz. I.20.b. és c. pontja alapján megállapítható. Hangsúlyozta, az a körülmény, hogy a felperes nem gondosan olvasta át a lízingszerződést, illetve az üzletszabályzatot, az I. r. alperes terhére nem eshet.

Kiemelte, a lízingdíj összege devizában nem került ugyan meghatározásra, az átszámítás módja azonban a szerződésből és az üzletszabályzatból megállapítható, ezért az egyértelműen meghatározottnak tekintendő.

Megállapította, az ún. garanciaszerződés a II. r. alperessel kötött készfizető kezességet tartalmazó megállapodás, amely a lízingszerződés érvényessége folytán szintén érvényesnek minősül. Utalt arra, a felperes állította, hogy a garanciaszerződés tisztességtelen, ennek azonban indokát nem adta, tekintve viszont, hogy e szerződés tartalma megfelel a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 272. § (1) bekezdésében foglaltaknak, rendelkezései az 1959-es Ptk. 209. § (5) bekezdése alapján nem minősülhetnek tisztességtelennek.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak keresete szerinti megváltoztatását. Az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontját fenntartva kiemelte, az elsőfokú bíróság ítéletét contra legem jogalkalmazásnak, és ennél fogva jogellenesnek és megalapozatlannak tartja. Érvelése szerint a „deviza alap” és a „deviza nyilvántartás” olyan fogalmak, amelyek mögött nem áll jelentéstartalom, ezért szükségesnek ítélte római jogi alapokról megközelítve rámutatni a helytelen bírósági fogalomhasználatokra.

Ennek megfelelően ismertette a deviza alapúsággal, továbbá a szerződés létrejöttével, a bírói pervezetéssel és döntéshozatallal, a felet megillető jogvédelmi igénnyel, rendelkezési joggal, és a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos elméleti álláspontját, amelyet jogtudományi és jogelméleti írásokkal, az Alaptörvény rendelkezéseivel és alkotmánybírósági határozatokkal kívánt alátámasztani.

Változatlanul fenntartotta a 6/2013. PJE határozat alkalmazhatóságával kapcsolatosan az elsőfokú eljárás során előadott kifogásait, kiegészítve azokat azzal, hogy ez a jogegységi határozat a Bszi. előírásait sértő módon került meghozatalra, mivel nem előzte meg joggyakorlat-elemzés. Utalt arra, a 2014. PJE határozat csak azokra a szerződésekre alkalmazható, amelyekben nem egyedileg megtárgyalt feltételként vált a szerződés részévé a különnemű árfolyamok alkalmazása illetve az egyoldalú szerződésmódosítás jogának kikötése.

Hangsúlyozta, nem minden kölcsönszerződés tartozik az ún. DH törvények hatálya alá, és a szerződések lehetnek a DH1 tv. által megjelöltektől eltérő okból is semmisek.

A jelen perbeli ügyet konkrétan érintő érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy finanszírozási kérelmet nyújtott be az I. r. alpereshez, ugyanis a gépjárműkereskedő felé nyilatkozott, az I. r. alperes nyomtatványa volt az a forma, amelyet blankettaként alkalmazni kellett. Hangsúlyozta, a személyes meghallgatásából kitűnően a hiányzó likvid összeg kapcsán finanszírozási formát nem határozott meg, és sem akkor, sem pedig most nincs arról tudomása, hogy mi a svájci frank alapú szolgáltatás. Kiemelte, az elsőfokú ítélet megállapításával szemben nem a szerződés, hanem az okirat tartalmazza, hogy a mértékadó devizanem svájci frank, és az

árfolyamváltás elszámolási módja a normál deviza konstrukció, az okirat azonban nem azonos a szerződéssel, így az okirat és a szerződés fogalmának az összekeveréséből adódik, hogy az elsőfokú bíróság nem a felek jognyilatkozatának a tartalmát nevesítette. Kifejtette, a tévesen megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le. Tévesen állapította ugyanis meg, hogy a felek között a szerződés tárgya tekintetében a konszenzus létrejött, hiszen ő állította, hogy a szerződés főtárgya 2 300 000 Ft meghatározott összeg, amelyhez a havi részletek által magukba foglalt terhek járulnak, s miután az összes törlesztő részlet összege 3 415 640 Ft, az ezen összegen felül álló bármekkora összeg olyan teher, amelyet a szerződés nem deklarált.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem határozta meg, mit jelent a deviza alapú finanszírozás, az deviza finanszírozást vagy értékállandósági kikötést jelent, ezért álláspontja szerint önmagában az az előadása, hogy számításokat végzett, mi történik akkor, ha emelkedik a CHF árfolyama, következtetések levonására nem alkalmas.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy mely feltételek kerültek egyedileg megtárgyalásra, és melyek nem.

Megítélése szerint téves az az ítéleti megállapítás is, hogy a szerződés írásban létrejött, ugyanis csak írásbeli ajánlat írásban történő elfogadása esetén jöhet létre írásban a szerződés, ilyen megállapítást pedig az ítélet sem tartalmaz. Kiemelte, a jelen esetben a felek egymással nem tárgyaltak, tehát a szóbeliség kizárt, ezért az írásbeli ajánlat gyakorlatilag minden eleme általános szerződési feltételnek minősül.

Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság indokolásában hivatkozott 2/2014. PJE határozat nem jogszabály, ugyanakkor az Európai Unió Bíróságának döntései anyai jogi erővel bírnak. Utalt arra, keresete indokolásaként hivatkozott az ún. román ügyben hozott határozatra, továbbá a Kásler-ügyben hozott döntésre, az elsőfokú bíróság azonban e határozatokban foglaltak szerinti vizsgálatot nem folytatta le.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján az alperest fel kellett volna hívnia annak bizonyítására, hogy olyan információt adott a fogyasztónak, amelyre alapulhat a gazdasági következményre is kiható döntése.

Kiemelte, téves az ítéletnek az a megállapítása, hogy az árfolyamkockázatot kellett az alperesnek ismertetnie, ezzel szemben valójában azt, hogy miért van egyáltalán árfolyamkockázat.

Hangsúlyozta, az Üsz. ismertetett pontjai nem felelnek meg az EUB elvárásainak.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróságnak ki kellett volna számítania a deviza összeget, fel kellett volna tárnia, hogy a kiszámítás módja miért tisztességtelen és semmis, és magyarázatot adni, hogy a semmis rendelkezésre miért alapít ítéletet.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adott magyarázatot arra, hogy a DH törvények rendelkezéseit alkalmazni kell-e, vagy sem.

A másodfokú tárgyaláson fellebbezési kérelmét annyiban módosította, hogy miután véleménye szerint az elsőfokú bíróság eljárása során megsértette az elsőfokú eljárás lényeges szabályait, nevezetesen nem ismertette a tárgyaláson a keresetet és az I. r. alperes érdemi ellenkérelmét, továbbá elmulasztotta tájékoztatni a feleket a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének jogkövetkezményeiről, nem mellőzhető az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítása.

Az írásban előterjesztett fellebbezésének indokait kiegészítve kifejtette, a felek a szerződés deviza alapú konstrukcióra vonatkozó kitételeit egyedileg nem tárgyalták meg, ennek ellenkezőjét az I. r. alperes sem bizonyította. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy a deviza alapú elszámolással kapcsolatos szerződési feltételek általános szerződési feltételek, amelyek ellentétben állnak az egyedileg megtárgyalt szerződési feltételekkel, nevezetesen a forint alapú hitelezéssel, következésképpen az 1959-es Ptk. 205/C. §-a értelmében azok nem váltak a szerződés részévé. Álláspontja szerint miután a jogalkotó a különmemű árfolyamok alkalmazását semmisnek

nyilvánította, a szerződés deviza alapú elszámolásra vonatkozó matematikai képlete nem alkalmazható, mert a különmemű árfolyamok alkalmazhatóságának hiányában a képlet árfolyamokra vonatkozó elemei helyébe nulla kerül. Nullával osztás azonban nem lehetséges, a nullával való szorzás eredménye pedig nulla, így a felek között csupán az egyedileg megtárgyalt forint összegű lízingdíjak tekintetében állapítható meg a szerződés létrejötte.

Az I. r. alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései túlnyomórészt helytállóak, azok alapján érdemben helyes döntést hozott, ezért az ítélőtábla azt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat.

I.

A felperes másodfokú tárgyaláson előadott eljárási kifogásaira figyelemmel az ítélőtábla elsődlegesen azt vizsgálta, történt-e az elsőfokú eljárásban az érdemi döntésre is kiható, és ennél fogva a Pp. 252. § (2) bekezdése értelmében az elsőfokú eljárás megismétlését szükségessé tevő lényeges eljárási szabálysértés. A felperes egyrészt ilyenként jelölte meg, hogy az elsőfokú tárgyaláson nem került sor a kereset és az érdemi ellenkérelem ismertetésére. Ez az álláspontja azonban téves. A 13. számú tárgyalási jegyzőkönyvből megállapíthatóan ugyanis az elsőfokú bíróság a tárgyalás megnyitását követően ismertette az ügy addigi összes iratát, amelybe beleértendő a keresetlevél, valamint az I. r. alperes által a tárgyalást megelőzően 7. és 10. sorszám alatt előterjesztett érdemi ellenkérelem is.

Ugyancsak alaptalanul kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság - a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére - nem tájékoztatta a feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. Ez a kötelezettség ugyanis csak abban az esetben terheli a bíróságot, ha a kereset elbírálásához szükséges tényállás megállapításához bizonyítási eljárást kell lefolytatni. Jelen ügyben azonban a tényállás a felek által becsatolt okirati bizonyítékok alapján megállapítható volt, további bizonyítás indokoltsága a felperes szerződésen és finanszírozási kérelem III. megnevezésű nyomtatványon szereplő névalírásának a valóságát, valamint a szerződést aláíró okirati tanúk kihallgatását illetően merült fel. Az elsőfokú bíróság mindkét kérdés tekintetében megkísérelte a bizonyítás lefolytatását, ítéletében értékelte a bizonyítás sikertelenségének következményeit, így az, hogy a Pp. 3. §-ának megfelelő formális tájékoztatás elmaradt, nem volt kihatással az ügy érdemi elbírálására.

II.

Alaptalan a felperesnek az az érvelése, miszerint közte és az I. r. alperes között nem jött létre, illetve nem az írásba foglalt tartalommal jött létre a perbeli lízingszerződés. A jelen jogvitában alkalmazandó 1959-es Ptk. 205. §-a értelmében a szerződés a felek lényeges feltételekre vonatkozó akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. A szerződési jogban az 1959-es Ptk. 207. § (1) bekezdéséből következően - amint arra a felperes is helytállóan hivatkozott - az ún. nyilatkozási elv az irányadó, így a szerződés létrejötte szempontjából alapvetően nem a szerződő fél tényleges akaratának van meghatározó jelentősége, hanem annak, hogy milyen tartalmú akaratot

juttat kifejezésre illetve nyilvánít ki, mi az az akarat, amit a másik féllel közöl, s ami ilyenformán a másik fél által felismerhető. A perbeli esetben a felek szerződési akaratukat írásban nyilvánították ki, illetve közölték a másik féllel. Az I. r. alperes a felperes finanszírozási kérelem elnevezésű nyomtatványok kitöltésével előterjesztett szerződési ajánlatát elfogadta, az abban foglaltaknak megfelelően készítette el ugyancsak írásban rögzítetten a maga elfogadó nyilatkozatát olyan formán, hogy a szerződés tervezetét írásba foglalta. Ez az írásba foglalt tervezet, s egyben az I. r. alperes elfogadó nyilatkozata csupán annyiban tért el a felperes szerződési ajánlatától, hogy az I. r. alperes abban rögzítette, miszerint a szerződés részévé kívánja tenni az általa kidolgozott, a **(üzletszabályzat száma)**. megjelölésű üzletszabályzatában rögzített általános szerződési feltételeket. Miután az okiratot mindkét fél aláírta, kinyilvánítva ezzel, hogy az abban rögzített tartalommal szerződést köt a másik féllel, a felek kifejezték a perbeli lízingszerződés megkötésére vonatkozó kölcsönös és egybehangzó akaratukat. Ebből a szempontból közömbös, hogy a felperes tényleges akaratának megfelelt-e az írásban rögzített szerződési tartalom, azzal ugyanis, hogy az okiratot aláírta, az I. r. alperes mint szerződő partnere felé az okiratban írtakkal megegyező tartalmú szerződési akaratot juttatott kifejezésre.

Ennek megfelelően a szerződés létrejötte szempontjából a továbbiakban a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, melyek a perbeli lízingszerződés lényeges tartalmi elemei, továbbá hogy ezekre a lényeges tartalmi elemekre kiterjed-e a felek írásban rögzített megállapodása.

Visszterhes szerződés esetén mindenképpen lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. A szerződési szabadság 1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdésében rögzített elvéből következően a kógens jogszabályi rendelkezésektől eltekintve a szerződő felek szabadon állapodhatnak meg mind a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás tárgyában, mind azok teljesítésének a feltételeiben. A pénzügyi lízingszerződés az 1959-es Ptk-ban nem szabályozott atipikus szerződés, amely az adásvétel (részletvétel), a pénzkötelmek (hitelviszony) és a használati kötelmek tényállási elemeit egyaránt hordozza. Lényege, hogy a lízingbeadó a lízingtárgy tulajdonjogát - a későbbi lízingbevevő választása szerint - adásvételi szerződéssel megszerzi, a beszerzési vételárat kiegyenlíti, majd a megkötött lízingszerződés alapján köteles a lízingtárgyat tartós, határozott időre a lízingbevevő használatába adni, a lízingbevevő pedig ezért időszakonként visszatérően lízingdíjat fizetni. A lízingbeadó a dolog beszerzési árát a lízingkulcs (lízingszorzó) alkalmazásával megnöveli, és az így kalkulált lízingdíjat a tartós használat időtartama alatt a lízingbevevő időszakonként visszatérően lízingdíjrészletek formájában fizeti, majd a futamidő leteltével a lízingtárgy tulajdonjogát (maradványértéken vagy anélkül) a lízingbeadótól megszerzi (BDT2007. 155, EBD2013. G.9.). Polgári jogi szempontból tehát a pénzügyi lízingszerződés lényeges tartalmi eleme a lízingtárgy, amelyet a lízingbeadó a lízingbevevő részére használatba ad, valamint a lízingbevevő által ellenszolgáltatásként fizetendő lízingdíj. Ennek megfelelően a pénzügyi lízingszerződés létrejöttéhez szükséges és egyben elegendő, ha a felek megállapodása a lízingtárgyra és a lízingdíjra kiterjed. Az nem volt vitás a jelen ügyben, hogy a lízingszerződés a lízingtárgyat pontosan megjelöli, azaz hogy erre a lényeges feltételre kiterjedt a felek megállapodása. A vita lényegében abban volt közöttük, hogy létrejött-e a megállapodás a lízingdíj tekintetében. Az tény, hogy a szerződés egyedileg megtárgyalt feltételeket tartalmazó része, az ún. egyedi szerződés forintban rögzíti a felperes által fizetendő havi lízingdíjakat és az összes lízingdíj összegét. Lényeges azonban, hogy a felperes egyedi szerződésben rögzített nyilatkozata folytán a felek szerződésének részévé vált az I. r. alperes egyedi szerződésben megjelölt számú üzletszabályzata, így a szerződés tartalmát az egyedi szerződésben és az üzletszabályzatban rögzített feltételek együttesen alkotják. Ennek megfelelően annak megítélésakor, hogy a felek a felperest terhelő lízingdíj fizetési kötelezettség tekintetében miként állapodtak meg, nemcsak az egyedi szerződésben forintösszegben megjelölt lízingdíjakat, hanem az egyedi szerződés egyéb kitételeit,

valamint azokat az általános szerződési feltételeket is figyelembe kell venni, amelyeket az üzletszabályzat tartalmaz. A szerződés valamennyi rendelkezését figyelembe véve pedig az állapítható meg, hogy a felperes lízingdíj fizetési kötelezettségét illetően a felek deviza alapú elszámolásban állapodtak meg, amint azt már a felperes finanszírozási kérelmek megnevezésű nyomtatványokon tett szerződési ajánlata is tartalmazta. Már az egyedi szerződésből is kitűnik ugyanis, hogy az ügylet mértékadó devizaneme - egyezően a felperes finanszírozási kérelmében, azaz a szerződési ajánlatában megjelöltekkel - CHF, továbbá, hogy a felperesnek a forintban meghatározott lízingdíjakon felül ún. kamatváltozás II-t, azaz árfolyamváltozást kell adott esetben fizetnie a normál deviza konstrukció feltételei szerint. Az pedig, hogy mit jelent a kamatváltozás II., kiderül az üzletszabályzat I.20.b) pontjából, nevezetesen, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának változása módosítja a felperes fizetési kötelezettségét, a forint - szerződéskötés időpontjában irányadó árfolyamához képest bekövetkező - gyengülése esetén növeli, erősödése esetén pedig csökkenti a felperes által fizetendő - az egyedi szerződésben forintban meghatározott összegű - lízingdíj összegét. Az is kiderül az üzletszabályzat II.4. pontjából, de magából az egyedi szerződésből is, hogy az esedékessé vált lízingdíjakra jutó árfolyamváltozást az I. r. alperes utólag terheli ki a felperesre a Hirdetményben közzétett gyakorisággal, illetve a szerződés megszűnéskor a ki nem terhelt valamennyi árfolyam-különbözetet kiterheli illetve jóváírja. Mindezek alapján megállapítható, hogy az egyedi szerződés és az Üsz. fent hivatkozott rendelkezéseit figyelembe véve a felek a felperest terhelő lízingdíjban akként állapodtak meg, hogy annak forintban meghatározott összege a futamidő alatt módosulhat egyrészt az árfolyamváltozás, másrészt - az ún. kamatváltozás I-re vonatkozó feltételek szerint - a svájci frank mint mértékadó devizanem LIBOR kamatának, mint referencia kamatnak a változása függvényében.

Téves a felperesnek az az álláspontja, miszerint az általános szerződési feltételek deviza alapú elszámolásra vonatkozó kikötései eltérnek az egyedi szerződés lízingdíjat forintban meghatározó rendelkezéseitől, ezért az 1959-es Ptk. 205/C. §-a értelmében ez utóbbi válik a szerződés részévé. Abban ugyanis a felperesi állásponttól eltérően a felek egyedileg állapodtak meg, hogy a lízingdíj kapcsán deviza alapú elszámolást alkalmaznak. Egyrészt a felperes ilyen tartalommal tett szerződési ajánlatot az I. r. alperesnek, a szerződési ajánlatát tartalmazó „Finanszírozási kérelem I., II. és III.” megjelölésű okiratok mindegyikén feltüntetésre került ugyanis a „deviza alapú lízing” kitétel. Emellett ugyancsak a felperes szerződési ajánlata az előbbi dokumentumokban rögzíti a svájci frankot mértékadó devizanemként, sőt a finanszírozási kérelem II. megnevezésű okiraton a mértékadó árfolyam is feltüntetésre került. Ezen túl magában a szerződést rögzítő okiratban is szerepel a svájci frank mint mértékadó devizanem, továbbá, hogy az árfolyamváltozás elszámolása normál deviza konstrukcióban történik. Mindez azt jelenti, a felperes deviza alapú elszámolásra vonatkozó szerződési akaratot juttatott kifejezésre, ezt az I. r. alperes elfogadta, így maga a deviza alapú elszámolásra vonatkozó megállapodás nem tekinthető általános szerződési feltételnek. Az üzletszabályzatban rögzített egyes általános szerződési feltételek csupán a deviza alapú elszámolás részletszabályait tartalmazzák.

Abban egyetért az ítéletábra a felperessel, hogy a deviza alapú elszámolásban való megállapodás lényegében egy értékállandósági kikötésnek feleltethető meg, az előbb részletezettek szerint azonban nem osztja azt a felperesi álláspontot, miszerint erre a felek megállapodása ne terjedt volna ki.

III.

Nem értett egyet az ítéletábra a felperesnek azzal az álláspontjával sem, miszerint a perbeli lízingszerződés jóerkölcsbe ütközik, és ezáltal semmis. Nem fogadható el ezzel összefüggésben az

az érvelése, hogy a Kúria 6/2013. - a deviza alapú pénzügyi lízingszerződésekre is vonatkozó - polgári jogegységi határozata ne lenne alkalmazható, miután annak meghozatalára nem jogszerűen került sor. Az ítéletábra ezzel összefüggésben hangsúlyozza, az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében a Kúria jogegységi határozata a bíróságra kötelező, így az abban foglaltakat a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül, adott jogkérdésben a jogegységi határozatban kifejtettől ellentétes álláspontot nem foglalhat el. Erre figyelemmel csupán megjegyzi az ítéletábra, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. (Bsz.) jogegységi eljárás részletes szabályait tartalmazó 36-41. §-aiból kitűnően a jogegységi határozat hozatalának nem előfeltétele joggyakorlat-elemző csoport felállítása, illetve a joggyakorlatot összefoglaló vélemény elkészítése.

A Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 2. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés (és az 1. pont szerint ideértendő a pénzügyi lízingszerződés is) mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsbe, így ez okból a perbeli lízingszerződés jóerkölcsbe ütközése sem állapítható meg. Tekintettel ugyanakkor arra, hogy a felperes elsődlegesen nem az árfolyamkockázat reá telepítése miatt ítélte jóerkölcsbe ütközőnek a perbeli lízingszerződést, hanem azzal az indokkal, hogy az alperes akarata a szerződési szabadsággal visszaélve arra irányult, hogy különféle árfolyamok alkalmazásával a szerződésben meg nem jelenített árbevételre tegyen szert, és ezzel őt (a felperest) megkárosítsa, az ítéletábra vizsgálta, a felperes által megjelölt fenti indok alapján megállapítható-e a szerződés jóerkölcsbe ütközése. Az kétségtelen, hogy az I. r. alperes a felperes fizetési kötelezettségét alapvetően befolyásoló ún. kamatváltozás II., azaz az árfolyamváltozás kiszámításakor kétnemű árfolyam alkalmazását írta elő az üzletszabályzat I.20.b. pontjában. Tény az is, hogy a különféle árfolyamok alkalmazása a deviza alapú elszámolás során egy semmilyen szolgáltatással nem ellentételezett árbevételt eredményezett az I. r. alperes számára. A jogalkotó ezt felismerve, a 2014. évi XXXVIII. tv. (DH1 tv.) 3. § (1) bekezdésében az ilyen tartalmú általános szerződési feltételeket semmisnek nyilvánította, s egyidejűleg a 3. § (2) bekezdésében ex tunc hatállyal módosította az ilyen kikötést tartalmazó szerződéseket - így a perbeli lízingszerződést is - akként, hogy a semmis kikötés helyébe a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép. Téves ennek megfelelően a felperesnek az az érvelése, miszerint az árfolyamváltozás kiszámítására vonatkozó, az Üsz. I.20.b. pontjában megjelölt képlet a nullával való osztás kizártsága illetve a nullával való szorzás nulla eredménye miatt nem alkalmazható. A felek szerződésében megjelölt árfolyamok helyébe ugyanis nem nulla lép a képletben, hanem az MNB hivatalos deviza árfolyama, amellyel az árfolyam-különbözet kiszámítása elvégezhető. Ez egyben azt is jelenti, hogy a szerződés DH1 tv. általi visszamenőleges hatályú módosításával megszűnt az az ok, amelyre a felperes a szerződés jóerkölcsbe ütközését alapította. Az a sérelem pedig, amely a felperest ténylegesen érte abból eredően, hogy a felperes a különféle árfolyamok alkalmazásával számolta ki és fizettette ki a felperessel az árfolyam-különbözetet, orvoslást nyert a 2014. évi XL. tv. (DH2) alapján elvégzett törvényi elszámolással, amelynek eredményeként a felperes 267 000 Ft-ot visszakapott az I. r. alperestől.

Utal a fentiekkel összefüggésben az ítéletábra arra, a felperes perbeli nyilatkozataiból nem állapítható meg egyértelműen, vitatja-e, hogy az I. r. alperessel kötött szerződése a DH1 törvény hatálya alá tartozik. Ha vitatja, ez az álláspontja téves. A DH1 törvény 1. § (1) bekezdése értelmében e törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki. E törvény alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett) vagy forint alapú hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha annak részévé a 3. § (1) bekezdése vagy a 4. §

(1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel vált. A perbeli szerződés a fenti feltételeknek maradéktalanul megfelel: 2006. december 6. napján, azaz 2004. május 1. napja és a DH1 törvény hatálybalépésének napja között került megkötésre, a felek egyező előadása szerint fogyasztói kölcsönszerződés, az I. pontban részletezettek szerint deviza alapú ügylet, és nem vitásan tartalmaz a DH1 törvény 3. § (1) bekezdése szerinti, azaz a különmű árfolyamok alkalmazására vonatkozó kikötést.

IV.

Bár a felperes kifejezetten nem hivatkozott a deviza alapú konstrukciót kifejező, illetve az árfolyamkockázat terhét a fogyasztóra hárító általános szerződési feltételek tisztességtelenségére, részletesen foglalkozott a deviza alapú hitelezés álláspontja szerinti „csalárdságaival” mind az elsőfokú eljárás során előterjesztett beadványaiban, mind a fellebbezésében. Lényeges emellett, hogy a felperes egyedi szerződésben forintban megjelölt lízingdíj fizetési kötelezettségét a forint gyengüléséből adódó árfolyam-különbözet növelte meg, így nyilvánvaló, hogy a felperes számára a perbeli jogügylet kapcsán az árfolyamkockázat reá hárítása jelenti a tényleges sérelmet, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor ezt a kérdést is vizsgálta. E körben ugyancsak helyesen állapította meg, hogy a szerződés - ideértve az üzletszabályzatban rögzített általános szerződési feltételeket is - egyes rendelkezései alapján felismerhető volt a felperes számára, hogy a forint árfolyamváltozása maga után vonja a fizetési kötelezettségének a változását is. Az egyedi szerződés „mértékadó devizanem: CHF” kitételéből és a normál devizakonstrukcióra vonatkozó rendelkezéséből, valamint az üzletszabályzat I.6. és II.4. pontjából is egyértelmű lehetett számára, hogy a forint gyengülése esetén többletfizetési kötelezettsége keletkezik. Lényeges emellett, hogy - az Üsz. I.6. és I.7. pontjaiból, valamint a VIII. fejezetében írtakból következően - a felperes a szerződéskötéskor választhatott a fix vagy a normál deviza konstrukció között, azaz eldönthette, hogyan kéri az árfolyam-különbözet elszámolását. A felperes élt ezzel a választási lehetőséggel, a normál konstrukciót választotta. Ahhoz viszont, hogy a két lehetőség között választani tudjon, tisztában kellett lennie a kettő közötti különbséggel, és ebből adódóan magának a deviza alapú konstrukciónak a lényegével, valamint az abból fakadó kockázatokkal is. Azt, hogy a felperes számára felismerhető volt az ügylet deviza alapúsága és az ebből adódóan őt terhelő árfolyamkockázat, a felperes személyes meghallgatása során tett azon előadása is igazolja, miszerint számításokat végzett arról, mi lesz abban az esetben, ha a svájci frank árfolyama 200 Ft-ra emelkedik.

A fentiekre figyelemmel a felperes marasztalási keresete már annak jogalapjait tekintve is megalapozatlannak bizonyult, ezért azt az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el.

V.

Az elsőfokú bíróság helytállóan döntött a garanciaszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset elutasításáról is. Az elsőfokú bíróság ítéletének e körben kifejtett helyes indokait az ítéletábra az alábbiakkal egészíti ki. A garanciaszerződésnek nevezett, ténylegesen kezési szerződés az alperesek között jött létre, annak esetleges érvénytelensége a felperes jogaira semmilyen kihatással nincs, így a felperesnek e tekintetben nincs olyan védendő anyagi joga, amely keresetösségi jogát megalapozná. Utal továbbá az ítéletábra arra, a „garanciaszerződés” nem a felperes és az I. r. alperes között létrejött lízingszerződés részét képező általános szerződési feltétel, hanem önálló szerződés, s mint ilyen, a maga egészében tisztességtelen nem lehet. Tisztességtelennek ugyanis csak az általános szerződési feltétel illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel minősülhet (1959-es Ptk. 209. § (1) bekezdés).

VI.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes fellebbezési eljárással kapcsolatban felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított ügyvédi munkadíjból álló - másodfokú perköltségét. Ugyancsak pervesztességére figyelemmel kötelezte az ítéletábra a felperest az illetékfeljegyzési joga

folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

S z e g e d , 2018. április 10.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

. Bánfalvi-Bottyán Csilla sk.
táblabíró